

Контрольні завдання до практичних занять

З ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Тема 1 Поняття про професійну майстерність. Компоненти професійно-педагогічної майстерності

ТЕСТИ ДЛЯ КОНТРОЛЮ

1. Структура педагогічної майстерності включає в себе такі компоненти:

1. Гуманістичну спрямованість
2. Професійну компетентність
3. Педагогічну діяльність
4. Здібності до педагогічної діяльності
5. Задатки
6. Педагогічні уміння

2. Провідними здібностями до педагогічної діяльності є:

1. Комунікативність
2. Самостійність
3. Перцептивність
4. Оптимістичне прогнозування
5. Динамізм особистості
6. Креативність
7. Здатність установлювати контакт із дітьми
8. Організаторські

3. До загальнопедагогічних умінь належать:

1. Емоційні, пізнавальні, практичні
2. Емоційні, пізнавальні, практичні, ціннісноорієнтаційні
3. Емоційні, пізнавальні, практичні, ціннісноорієнтаційні, комунікативні

4. Зміст професійної компетентності вчителя включає:

1. Знання предметів, що викладає
2. Знання предметів, що викладає, методики їх викладання
3. Знання предметів, що викладає, методики їх викладання, педагогіку, психологію
4. Правильної відповіді немає

5. Твердження, що гуманістична спрямованість - це спрямованість на особистість іншої людини, утвердження словом і працею найвищих духовних цінностей, моральних норм поведінки і стосунків є:

1. Вірне
2. Невірне.

Тема 2. Поняття про професійну майстерність. Компоненти професійно-педагогічної майстерності

1. Визначте на яких компонентах базується педагогічна майстерність учителя фізичного виховання:

- а) педагогічній спрямованості;
- б) знаннях;
- в) уміннях;
- г) теоретичних знаннях.

2. Визначте на яких мотивах формується педагогічна спрямованість учителя фізичного виховання:

- а) любові до дітей;
- б) інтересу до фізичної культури;
- в) педагогічній спрямованості.

3. Професійно важливі якості вчителя фізичного виховання поділяються на:

- а) моральні;
- б) перцептивні;
- в) вольові;
- г) психомоторні;
- д) усі відповіді правильні.

4. Спеціальні знання вчителя фізичного виховання поділяються (найдіть правильне співвідношення) :

- а) практичні знання - 1. Стосуються історії фізичної культури, закономірностей роботи організму людини, біомеханічних закономірностей рухових дій, принципів виховання та навчання тощо;
- б) теоретичні знання - 2. Стосуються насамперед знань про те, як потрібно виконати ту чи іншу вправу;
- в) методичні знання - 3. Дають можливість відповісти на запитання, як потрібно виконати вправу, але вони стосуються лише виконання вправи учнями, це знання того, як навчити іншого.

5. Уміння вчителя фізичної культури поділяються на:

- а) конструктивні;
- б) організаторські;
- в) комунікативні, гностичні;
- г) рухові;
- д) усі відповіді правильні.

6. Авторитетом у будь-якій сфері життя та діяльності називається людина:

- а) на думку якої зважають, яку намагаються наслідувати і якій довіряють вирішення тих чи інших питань;
- б) вчитель який володіє авторитетом серед учнів як старша, більш досвідчена людина;
- в) статус учителя як педагога зі всіма правами та обов'язками.

7. Авторитарний (директивний) стиль роботи вчителя чи тренера характеризується:

- а) повним одноосібним прийняттям рішень (до того ж тільки власного формулювання), намаганням залишити за собою виключне право заохочувати і карати;
- б) передачею вчителем (тренером) частини своїх повноважень і функцій членам класу, команди, або своїм помічникам для прийняття тих чи інших рішень учитель залучає весь колектив або актив класу, команди, обговорюючи і узгоджуючи з ним усі пропозиції;
- в) мінімальним втручанням учителя (тренера) у процес управління класом, командою, учитель перебуває ніби збоку від того, чим займаються всі члени класу, команди.

8. Знайдіть правильне співвідношення

- а) ліберальний стиль - 1. Характеризується повним одноосібним прийняттям рішень (до того ж тільки власного формулювання), намаганням залишити за собою виключне право заохочувати і карати;
- б) авторитарний стиль - 2. Характеризується передачею вчителем (тренером) частини своїх повноважень і функцій членам класу, команди, або своїм помічникам. Для прийняття тих чи інших рішень учитель-демократ залучає весь колектив або актив класу, команди, обговорюючи і узгоджуючи з ним усі пропозиції;
- в) демократичний стиль - 3. Характеризується мінімальним втручанням учителя (тренера) у процес управління класом, командою. Такий учитель перебуває ніби збоку від того, чим займаються всі члени класу, команди.

9. Типи керівників і відповідні їм стилі керівництва вперше були досліджені:

- а) Куртом Левінім;
- б) Яном Каменским;
- в) Петром Лесгафтом.

10. Рухові уміння відображають насамперед:

- а) техніку виконання вчителем фізичних вправ;
- б) пізнанням учителем як окремих учнів, так і колективу класу в цілому;
- в) організаторські уміння пов'язані з реалізацією вчителем намічених планів;
- г) комунікативні уміння пов'язані зі спілкуванням учителя з учнями, колегами по роботі, батьками.

Тема 3. Педагогічне спілкування в структурі професійної діяльності викладача

1. Педагогічна ситуація – це:

- а) фрагмент педагогічної діяльності, що містить суперечності між досягнутим і бажаним рівнями вихованості учнів і колективу;
- б) результат усвідомлення вихователем у педагогічній ситуації необхідності розробки системи професійних дій і прийняття їх до виконання;
- в) педагогічна діяльність потребує від учителя оперування комплексом професійних знань, педагогічною технікою, системою здібностей до педагогічної діяльності.

2. Педагогічна задача – це:

- а) фрагмент педагогічної діяльності, що містить суперечності між досягнутим і бажаним рівнями вихованості учнів і колективу;
- б) результат усвідомлення вихователем у педагогічній ситуації необхідності розробки системи професійних дій і прийняття їх до виконання;
- в) педагогічна діяльність потребує від учителя оперування комплексом професійних знань, педагогічною технікою, системою здібностей до педагогічної діяльності.

3. Педагогічні задачі, які педагог висуває і вирішує на основі аналізу конкретної ситуації, можуть бути :

- а) стратегічні;
- б) тактичні;
- в) оперативні;
- г) усі відповіді правильні.

4. Найдіть правильне співвідношення :

- а) оперативні задачі - 1. Найбільш віддалені у часі, вони мають на меті суттєву зміну об'єкта виховання, досягнення бажаного ідеалу;
- б) стратегічні задачі - 2. Сприяють реалізації стратегічної задачі, тобто це ті заходи, які слід здійснити для досягнення віддаленої мети;
- в) тактичні (ситуативні) задачі - 3. Повинні вирішуватися одразу. Їхня мета – спрямувати вчинки вихованців у потрібне русло.

5. Проаналізуйте у ситуаціях, коли хтось з учнів не виконав домашнього завдання або був неуважний на уроці оперативною задачею буде:

- а) як відреагувати на таке порушення навчальної дисципліни;
- б) як вдосконалити засоби обліку та контролю знань, активізувати пізнавальну діяльність на уроках;
- в) як виховати у дітей почуття відповідальності, організованість тощо.

6. Проаналізуйте у ситуаціях, коли хтось з учнів не виконав домашнього завдання або був неуважний на уроці тактичною задачею буде:

- а) як відреагувати на таке порушення навчальної дисципліни;
- б) як вдосконалити засоби обліку та контролю знань, активізувати пізнавальну діяльність на уроках;
- в) як виховати у дітей почуття відповідальності організованість тощо.

7. Проаналізуйте у ситуаціях, коли хтось з учнів не виконав домашнього завдання або був неуважний на уроці стратегічною задачею буде:

- а) як відреагувати на таке порушення навчальної дисципліни;
- б) як вдосконалити засоби обліку та контролю знань, активізувати пізнавальну діяльність на уроках;
- в) як виховати у дітей почуття відповідальності, організованість тощо.

8. Процес вирішення педагогічних задач, як і будь-яких інших задач, містить основні етапи. Визначте їх:

- а) аналітичний, який починається з аналізу й оцінки ситуації, що склалася, і закінчується формулюванням задачі, що підлягає вирішенню;
- б) проєктивний етап, коли плануються способи вирішення вже поставленої задачі, розробляється конкретний проєкт цього рішення;
- в) виконавчий етап, який пов'язаний з реалізацією задуму, з практичним втіленням розробленого проєкту.

9. Найдіть правильне співвідношення етапів вирішення педагогічних завдань :

- а) виконавчий - 1. Який починається з аналізу й оцінки ситуації, що склалася, і закінчується формулюванням задачі, що підлягає вирішенню;
- б) аналітичний етап - 2. Коли плануються способи вирішення вже поставленої задачі, розробляється конкретний проєкт цього рішення;

в) проєктивний етап - 3. Який пов'язаний з реалізацією задуму, з практичним втіленням розробленого проєкту.

10. Найдіть правильне співвідношення вирішення педагогічної задачі:

- а) практична реалізація рішення - 1. Коли вчитель зустрічається з проблемною ситуацією, він вимушений зробити її предметом свого аналізу: з'ясувати причини, які викликали ситуацію, визначити її характер тощо;
- б) розробка "проєкту" майбутнього рішення - 2. На цьому етапі вчитель заздалегідь уявляє, "програє" ті реальні ситуації, які він повинен створити процесі організації навчально-виховної діяльності учнів;
- в) аналіз умов і постановка - 3. Цей етап характеризується безпосередньою взаємодією вчителя і учнів, прямим контактом між ними, організацією діяльності учнів, в результаті чого формуються їхні ціннісні відносини, засвоюються знання і розвиваються вміння.

Тема 4. Педагогічний такт.

1. Моральна поведінка вчителя, яка включає передбачення усіх об'єктивних наслідків вчинку, передбачення його сприймання вихованцями, вираз високої гуманності, чуйності, піклування про учнів – це :

- а) педагогічний такт;
- б) педагогічна майстерність;
- в) педагогічна тактика.

2. Педагогічний такт передбачає наявність у педагога таких рис:

- а) гуманне ставлення до дітей, уважність і спостережливість, вміння бачити моральний бік своїх та чужих дій, вміння керувати собою та стримувати негативні емоції;
- б) витримка, самовладання і здатність навіть у гостро конфліктних ситуаціях приймати педагогічно доцільні рішення, вміння передбачати усі можливі наслідки своїх слів і вчинків;
- в) самокритичність і вміння виправити допущені помилки, творче мислення, сміливість у розв'язанні моральних проблем;
- г) одноосібним прийняттям рішень (до того ж тільки власного формулювання) намаганням залишити за собою виключне право заохочувати і карати.

3. Знайдіть правильне співвідношення різних рольових позицій вчителя "батька", "дитини" чи "дорослого":

- а) позиція "Батько" - 1. Ділова взаємодія, вчитель радиться з дітьми, обговорюють спільні справи;
- б) позиція "дорослий" - 2. Може виявлятися у грі, коли потрібно, щоб учень виявляв сміливість, самостійність;
- в) позиція "дитини" - 3. Вчить, спрямовує, оцінює, засуджує, завжди все знає, схильний до нотацій, вимогливий.

4. Педагогічний такт розглядається серед таких властивостей вчителя як:

- а) любов до дітей, ввічливе ставлення до них, повага до їхньої людської гідності;
- б) взаємини з дітьми мало емоційно забарвлені;
- в) недовіру, замкнутість учнів;
- г) чуйність, уважність, доброзичливість, самовладання.

5. Знайдіть правильне співвідношення між педагогічним тактом і тактикою вчителя:

- а) педагогічний такт - 1. Завжди розглядається в позитивному значенні.
- б) педагогічна тактика - 2. Може мати найскладнішу градацію: від найкращої – до найгіршої, від найдосконалішої – до найпримітивнішої.

6. Визначення педагогічного такту і сфера вживання самого терміну в теорії і педагогічній практиці ґрунтуються на таких точках зору:

- а) педагогічний такт – це запровадження у взаємини з учнями загальнолюдського такту(педагог розуміє, що у спілкуванні з учнями слід бути тактовним, тому поводитьься так само тактовно, як і в поза професійній сфері);
- б) педагогічний такт – це психологічна властивість особистості вчителя, його характерологічна риса (тобто, вчитель поводитьься тактовно не стільки тому, що усвідомлює необхідність такої поведінки, а через те, що тактовність є основною рисою його особистості, він просто не може бути іншим);
- в) педагогічний такт – один із компонентів майстерності вчителя (уміння педагога у кожній конкретній ситуації обирати правильний варіант рішення, встановлювати

7. Щоб бути тактовним, вчитель повинен дотримуватись ряду вимог . Визначте їх:

- а) вміти оцінити ситуацію, коли вона вимагає тактовного втручання(якщо вчитель змушений поставити учня в незручне становище; ненароком зачепив самолюбство; учня треба виручати з незручного становища);
- б) добиватися максимуму інформації про причини суперечностей і враховувати її недостатність при розв'язанні складних випадків(наприклад, дитина почала гірше вчитися, бо у сім'ї хтось захворів);
- в) враховувати характер стосунків учня з батьками;
- г) враховувати індивідуальність учня, характер ситуації;
- д) вміти передбачити, як вплив на одного учня сприйме клас(якщо клас сприйме негативно, то виховного впливу не відбудеться).
- е) усі відповіді правильні.

Тема 5. Поняття про педагогічні конфлікти

Матеріали для тестового контролю:

1. Зіткнення протилежно спрямованих, несумісних одна з одною тенденцій у свідомості окремого індивіда, у міжособистісних відносинах або взаємодіях індивідів чи груп людей, пов'язане з гострими негативними емоційними переживаннями – це:

- а) конфлікт;
- б) конфлікт поведінки;
- в) конфлікт діяльності.

2. Розрізняють конфлікти:

- а) внутрішньо особистісний;
- б) міжособистісний;
- в) між груповий;
- г) внутрішньо між груповий.

3. Визначте причини конфліктів у педагогічній діяльності:

- а) мала можливість вчителя прогнозувати на уроці поведінку учнів, несподіваність їхніх вчинків часто порушує запланований хід уроку, викликає у педагога роздратування і прагнення будь-що усунути "перешкоди";
- б) свідками ситуації стають інші учні, тому вчитель прагне будь-що зберегти свій соціальний статус і тим самим часто доводить ситуацію до конфліктної, учитель, як правило, оцінює не окремий вчинок школяра, а його особистість;

- в) оцінка учня нерідко будується на суб'єктивному сприйманні його вчинку і недостатній інформованості про його мотиви, особливості особистості, умови життя в сім'ї і т.п.;
- г) особисті якості школярів і педагога(роздратованість, грубість), нестандартна поведінка учнів.

4. Визначте на які типи можна поділити потенційні конфліктні ситуації:

- а) ситуації та конфлікти діяльності, які виникають з приводу виконання учнем навчальних завдань, успішності, поза навчальної діяльності;
- б) ситуації та конфлікти поведінки, тобто, вчинки, які виникають з приводу порушення учнем правил поведінки в школі(частіше на уроках) і поза школою;
- в) ситуації та конфлікти відносин, які виникають у сфері емоційно-особистісних відносин педагога та дітей, у сфері їхнього спілкування в процесі навчальної діяльності;
- г) труднощі адаптації дітей до школи.

5. Визначте ситуації та конфлікти з учнями початкових класів:

- а) недостатня саморегуляція дітьми своїх емоцій, неврівноваженість нервової системи;
- б) труднощі адаптації дітей до школи;
- в) нерозуміння дорослими дитячої психіки(дитина хоче гратися з вчителем, допомогти йому і т.п.);
- г) чутливість учнів до власного зовнішнього вигляду та його оцінок іншими.

6. Визначте особливості конфліктів з учнями старших класів:

- а) прагнення до особистої неповторності та оригінальності;
- б) ставлення до них, як до підлітків;
- в) образа їхньої гідності викликає захисну реакцію;
- г) усі відповіді правильні.

7. Визначте негативні (деструктивні) функції конфліктів До таких, зокрема, належать:

- а) порушення системи комунікацій та взаємовідносин між людьми, зниження групової єдності, перешкода для досягнення мети;
- б) підривання авторитету і позбавлення підтримки оточуючих, виникнення ефекту "снігового клубка" (коли кожен крок у конфлікті викликає появу нових конфліктів);
- в) виникнення ворожості, акцентування уваги більшою мірою на досягненні "перемоги" у конфлікті, ніж на розв'язанні проблеми, зниження ефективності виконання завдань і планів, поява почуття незадоволення та негативного емоційного стану;
- г) усі відповіді правильні.

8. Визначте стратегії педагогічної взаємодії у конфліктах та конфліктних ситуаціях:

- а) уникнення конфлікту;
- б) конфронтація(суперництво) у конфлікті;
- в) стратегія пристосування;
- г) компроміс;
- д) співробітництво;
- е) усі відповіді правильні.

9. Визначте позитивні функції конфліктів:

- а) роль “випускного клапану”, що дозволяє учасникам конфлікту звільнитися від негативних емоцій, сприяння осмисленню та обговоренню скарг, претензій, існуючих між людьми;
- б) виявлення різних точок зору на проблему, можливість виявити свої думки, що сприяє самореалізації та самоствердженню людей;
- в) порушення системи комунікацій та взаємовідносин між людьми, зниження групової єдності, перешкода для досягнення мети;
- г) підривання авторитету і позбавлення підтримки оточуючих, виникнення ефекту “снігового клубка” (коли кожен крок у конфлікті викликає появу нових конфліктів).

10. Визначте ситуації й конфлікти з підлітками у школі:

- а) небажання вчителя визнавати зміну вікового статусу учня і його прагнення самовиразитися, “важкі”, невстигаючі діти, пустощі від надлишку невтраченої енергії;
- б) чутливість учнів до власного зовнішнього вигляду та його оцінок іншими, діти з неблагополучних сімей;
- в) недостатня саморегуляція дітьми своїх емоцій, неврівноваженість нервової системи;
- г) труднощі адаптації дітей до школи.

Матеріали для тестового контролю:

1. Уміння вчителя керувати власною увагою та увагою називається:

- а) соціально-перцептивною технікою;
- б) технікою мовлення;
- в) внутрішньою технікою.

2. Спрямованість і зосередженість свідомості на певних об’єктах чи предметах:

- а) увага;
- б) уява;
- в) обсяг уваги.

3. Необхідний елемент творчої діяльності людини, який виражається у побудові образу продуктів праці, а також забезпечує створення програми поведінки в тих випадках, коли проблемна ситуація характеризується невизначеністю.

- а) увага;
- б) уява;
- в) обсяг уваги.

4. Знайдіть правильне співвідношення:

- а) Увага - 1. Це необхідний елемент творчої діяльності людини, який виражається у побудові образу продуктів праці, а також забезпечує створення програми поведінки в тих випадках, коли проблемна ситуація характеризується невизначеністю;
- б) Уява - 2. Здатність утримувати декілька об’єктів діяльності в полі зору за відносно короткий час;
- в) Обсяг уваги - 3. Це спрямованість і зосередженість свідомості на певних об’єктах чи предметах.

5. Визначте основні функції уяви:

- а) аналіз(уява бере участь в оцінюванні педагогічної ситуації і допомагає зрозуміти її причини);
- б) пошук(сприяє пошуку оптимального розв'язання педагогічної задачі);
- в) прогноз(допомагає передбачити можливі результати впливу, почуття і наміри учня);
- г) усі відповіді правильні.

6. Знайдіть правильне співвідношення основних функцій уяви:

- а) пошук - 1. Уява бере участь в оцінюванні педагогічної ситуації і допомагає зрозуміти її причини;
- б) прогноз - 2. Сприяє пошуку оптимального розв'язання педагогічної задачі;
- в) аналіз - 3. Допомагає передбачити можливі результати впливу, почуття і наміри учня.

7. Знайдіть правильне співвідношення зовнішньою і внутрішньою уваги дій людини:

- а) зовнішня - 1. Пов'язана з об'єктами поза людиною,
- б) внутрішня - 2. Відчуттям образів, створюваних фантазією, уявою.

8. З наведеного переліку виберіть індивідуально-психологічні властивості, що входять у структуру педагогічних здібностей викладача:

- а) комунікативні;
- б) перцептивні;
- в) емоційна стійкість;
- г) оптимістичне прогнозування;
- д) креативність;
- е) динамізм особистості (здібність до вольового впливу і логічного переконання);
- є) усі відповіді правильні.

9. Виділяють три типи вчителів (знайдіть правильне співвідношення):

- а) якщо у вчителя переважають почуття (I тип) - 1. Його урок наповнений емоціями, які часом не підкріплюються фактами, логікою викладу. Звичайно, почуття захоплюють дітей, але чи винесуть вони певні знання з такого уроку, невідомо;
- б) переважання волі (II тип) - 2. Творчій роботі вчителя призводить до того, що на уроці панує авторитаризм, честолюбство вчителя(“Я так хочу”, “Ви повинні”);
- в) особливість вчителя III-го типу - 3. Переважання його розуму над волею і почуттями. Такий педагог може бути нецікавий дітям, його не завжди розуміють. Крім того, без участі волі у нього з'являється позиція: “Я даю матеріал, і це головне. Зрозумієте ви чи ні – ваша проблема. Захочете, будете знати ”.

10. Щоб навчитись керувати власною увагою, вчителю необхідно знати основні закони уваги. Визначте їх:

- а) закон апперцепції;
- б) закон установки;
- в) закон чотирьохскладових;
- г) усі відповіді правильні.